

..... [p1]

[Geloofd zij Jezus Christus]

Zeer eerweerde Heer en goede meester,

Uw welgekomen schrijven heeft ons allen, Limburgsche gullebroërs, deugd gedaan, bijzonder 't nieuws van uwe zenden voor den Student en 't blijde van Johan Winkler. Wij hadden al lang gedacht dat gij hem zocht te visschen. God gelieve toch den grooten slag te slaan tot Zijne eer en veler menschen blijdschap! Als gij hem met Gods hulp kunt bekeeren, wat zal er mij een blijdschap zijn in de Hemel en bij ons allen! Wij zullen hier allegaâr ons best doen, daar moogt gij op tellen.

Ik heb seffens aan Jansen geschreven dat hij zóó doen zou wie gij 't bevolen hebt. 't kan heel goed zijn dat wij voor dit of dat woord gemist hebben, door 't misverstaan of opschrijven. Zoo hebt gij bijv. (hinne)wil dat wij eens opgestuurd hebben als algemeen gezeid te Lanklaar. Nu komen wij te vernemen dat het maar van éénen mensch gezeid wordt. Maar ze zeggen allegaâr, te Lanklaar: veur den (hinne)wil = ter wille van . . . Zóó is 't zeker.

..... [p2]

In den leste Loquela stond brutselen¹ van 't kokend water gezeid. Hier zeggen wij dat protselen. 't [Woord] Handwijs² en hooren wij t'huis niet, maar ten allen kanten handwijzer. Ik heb nooit geen ander woord gekend om dien paal te beduiden.

Zoo gauw wij Loquela zullen hebben, gaan we u overbrieven wat wij weten van zenuwen³ etc.

.....

- 1 G. Gezelle, Brutselen. In: Loquela: 3 (Jaarmesse 1884) 9, p. 65: "Brutselen , brutselde, gebrutseld. Als het water in pot of moor over 't vier staat en tot eene zekere hitte gekomen is, dan brutselt het: men ziet 't op en neer bewegen en doom uitwerpen, men hoort het brutselen."
- 2 G. Gezelle, Bleevelingen. In: Loquela: 3 (Jaarmesse 1884) 9, p. 71-72: Weghand: "(...) die geschilderde *handen*, die de lieden den *weg* aanwijzen; eene (weghand) met eenen stede- of dorpname daarachter, op een berd, b. v.- Dat berd aan een stake, en die stake langs den *weg*. (...)."
- 3 G. Gezelle, Zeen zene zenuwe. In: Loquela: 3 (Sporkle 1884) 10, p. 77-78: "Men zou moeielijk een w. kunnen vinden dat zoo menigerlei wisselingen te onderstaan gehad, heeft als ons oud en hedendaagsch w. zeen, zene, zenuwe."

Weet gij wie gij eens moest aanspreken om u te helpen zoeken op den Limburgschen akker? 't Is de Eerw. Heer Polydoor Daniëls⁴ die te Vogelsanck⁵ op 't kasteel van Baron De Villenfagne woont en die hem veel bezig houdt met Vlaamsche Taalstudie. Die heer heeft veel tijd: Hij ware ook 't meest bekwaam om in de gazette te schrijven over die reisbeschrijving van Johan Winkler, want hij is opsteller van den Hasseltsche "Onafhankelijke".⁶ 't Is de zelfste Heer Daniëls die lestmaal te Brugge in 't Davidsfonds gesproken heeft over volkstaal en gazetenvlaamsch.
_7

Daar woont hier te Luijk, Mathieu Laensbergstraat, een Heer Gilissen, Aalmoezenier der Luykersche gevangenis, die ook nog al thuis is in de taalkennis. Hij moet bezig zijn (heb ik hooren zeggen) met eenen boek over

..... [p3]

de Limburgsche Plaatsnamen. Ik geloof dat die Heer nog 't best van allen bekwaam is om zeker en kundig meê te werken. Ik ken hem maar alleen van hooren zeggen, maar Maeseyckenaers die hem van tijd tot tijd gaan bezoeken, verzekeren mij dat hij Duitsch, Engelsch, Araabs, Hebreeuwsch, Poolsch en Russisch kent en dat hij hem veel met taalstudie bezig houdt. Helpt gij hem eens in den gang, als gij wilt, gij zult dat beter kunnen als jonge theologanten. De Konincks Menschdom verlost is uit! Nu zullen wij te lezen hebben onder het paaschverlof! Wij volgen getrouw uwe lessen van Engelsch⁸ in de Gazette van Kortrijk, en zoeken voorts Limburg af voor zoekers

.....

- 4 De [vroegste bewaarde brief](#) van P. Daniëls aan G. Gezelle in het Guido Gezellearchief van de Openbare Bibliotheek Brugge dateert van 29 februari 1885.
- 5 Polydoor Daniëls was van 1876 tot 1904 slotkapelaan en aalmoezenier van baron Jules de Villenfagne de Vogelsanck, burgemeester van Zolder. Gedurende die periode verbleef hij op het kasteel Vogelsanck.
- 6 M. Ceysens uit Hasselt is vanaf 1885 eigenaar en uitgever van deze krant. De redactie is katholiek en Vlaams van signatuur, maar pretendeert politiek onafhankelijk te blijven. Vanaf het laatste kwart van de 19de eeuw worden de artikels meer en meer gekleurd door de Katholieke Partij.
- 7 Polydoor Daniëls sprak in de bovenzaal van de Concorde aan de Steenstraat te Brugge over rol van de Vlaamse volkstaal, naar aanleiding van de tweedaagse feesten van het Davidsfonds op 27 en 28 augustus 1883. Rond den Heerd: 18 (2 september 1883) 40-41 doet verslag van deze feesten. Op p. 320 vind je een bespreking van de voordracht van Daniëls.
- 8 Gazette van Kortrijk: (01/12/1884): "Kosteloos onderwijs in de engelsche tale op verzoek van de Davidsfondsafdeling van Kortrijk." Guido Gezelle gaf tweemaal per week Engels. De dag nadien publiceerde hij het lesmateriaal in de *Gazet van Kortrijk*. Zo maakte hij voor zijn cursisten duidelijk dat er een verschil bestaat tussen een lijfelijke vertaling via een stamverwant woord - bird (Eng.) = broed (Vl.) en een zinnelijke vertaling via een ander, betekenisverwant woord - bird = vogel. Of nog: "Men bouwt woorden zoo men huizen bouwt en die verstand wil hebben van woorden, moet eerst weten hoe ze gebouwd zijn: mother = moeder; breast = borst; donker (Vl.) = danker (Oud-Germ.) = dâker, dakr, dark (Eng.)."

en woorden. 't Zal niet lang meer aan hebben, dan krijgt gij weêr een paksken woorden t'huis. Nu groeten wij u allen eerbiedig en genegen en beloven u vast van ons best te doen bij de Heer voor dien vroeden man die toch nog niets zou uitwerken voor zijn eigen geluk, zoo hij niet en geloofde en zalig wierd.

Uw getrouw gulleken van Limburgers, Haspengouwers, Maaslanders, Hollanders, Kempenaars en jongens van Kleen-Frankrik⁹

N.B.: Hier nog een briefken bij van onze vriend

..... [p4]

Van Venckenray,¹⁰ professor aan 't Sint Michiels collegie, tot Brée. Die heer was eerst fel aangedaan van Hollandsche gedachten, maar hij begint terug te keeren of eerder toe te komen, want wij hebben hier och arme allerlei valsche gedachten ingezogen met gerābraakt¹¹ Vlaamsch. Gij kunt hem al opschrijven op uwen toekomende boek (Arthur heeft het verklapt dat gij weêr bezig zijt met eenen [xxx]el wie M^r. de Gheldere verleden jaar¹²). Als die boek zal uitkomen zullen we u eens een lijstjen inschrijvers doen geworden!

.....

9 “Klein Vrankrijk heet ik de oevers van den Demer, van bekans aan Bilsen tot aan Diest, en van de beken die daar in deze rivieren lopen: de Rostbeek, de Zwertbeek, de Mangelbeek en de Herck.” In : Lenaerts Jacob, Over 't Limburgsch. Aanwezig in het Guido Gezellearchief, Openbare Bibliotheek Brugge, nr. Aanw. 533, 14,17.

10 De brief van Van Venckenray is niet aanwezig in het Guido Gezellearchief, Openbare Bibliotheek Brugge.

11 Rabraken of radbraken.

12 *Landliederen*

Briefbeschrijving

Verzender	[Cuppens, August]
Verzender	[Lenaerts, Leonard Willem Jakob]
Verzender	[Lewylle, Arthur]
Verzender	[Coenegracht, Felix]
Verzender	[Carmans, Josephus]
Verzender	[Erkens, Gulielmus Josephus]
Verzender	[Lahaye, Renerus]
Verzender	[Theunissen, Henricus]
Verzender	[Broers, Balthasar]
Verzender	[Porta, Franciscus Josephus Cornelus]
Verzender	[Raedschelders, Emiel]
Verzender	[Hover, Franciscus]
Verzender	[Borgerhoff, Petrus Joannes Hubertus]
Verzender	[Moons, Ludovicus]
Verzender	[Limburgsch Zantersgildecken]
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	xx/[02/1884]
Verzendingsplaats	Luik
Annotatie	Jaartal en maand gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie ; plaats gereconstrueerd op basis van de brieftekst; adressant gereconstrueerd op basis van het handschrift ; adressaat gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.
Annotatie	Jaartal en maand gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie ; plaats gereconstrueerd op basis van de brieftekst; adressant gereconstrueerd op basis van het handschrift ; adressaat gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 170 mm x 108 mm papier, wit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Vormelijke bijzonderheden	watermerk: Delta Mill Fine
Toevoegingen	op zijde 1 midden in de bovenrand: [feb. 1884]? (rood potlood)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	5382
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.11694
IIIF-manifest	https://go.wander.be/iiif/bibliotheek-brugge/2a5efe8569e111ab63ceddca9b6aa31f52efcf05/manifest

Inhoud

Incipit	Uw welgekomen schrijven heeft ons
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische geleides en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	xx/[02/1884], Luik, [August Cuppens en de gildebroërs van het Limburgsch Zantersgildecken] aan [Guido Gezelle]
Editeur	Miet Hubrechts; Marc Carlier (research); Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2026
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [briefschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]